

บันทึก

เรื่อง ขอให้ตีความพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ
และพระราชบัญญัติสงเคราะห์ข้าราชการผู้ได้รับอันตราย
หรือการเจ็บป่วยเพราะเหตุปฏิบัติราชการ

กรมสารบรรณคณะรัฐมนตรีฝ่ายบริหารได้แจ้งไปยังสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาโดยหนังสือที่ ๘๓๓/๒๕๐๑ ลงวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๐๑ ความว่า กระทรวงกลาโหมได้ขอให้คณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาตีความพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๔๙๔ และพระราชบัญญัติสงเคราะห์ข้าราชการผู้ได้รับอันตรายหรือการป่วยเจ็บเพราะเหตุปฏิบัติราชการ พ.ศ. ๒๔๙๔ ข้อเท็จจริงมีว่า พันเอกขุนจรูญธรรมประกาศ สังกัดกองทัพบก ผู้ซึ่งได้รับมอบหมายให้เป็นประธานอนุกรรมการพิธีทางศาสนาในวันงานกองทัพบก ได้ถึงแก่กรรมด้วยเส้นโลหิตในสมองแตกในขณะที่ไปนิมนต์พระเพื่อไปประกอบพิธีสงฆ์ในงาน กระทรวงกลาโหมเห็นว่าผู้ตายได้ถึงแก่กรรมในขณะที่ปฏิบัติหน้าที่ราชการ ได้พิจารณาเลื่อนเงินเดือนให้แก่ผู้ตาย ๑ ขั้น เป็นกรณีพิเศษ และได้เสนอเรื่องราวไปยังกระทรวงการคลังเพื่อขอรับบำนาญพิเศษให้แก่ทายาท แต่กระทรวงการคลังได้ตอบข้อขัดข้องที่จะจ่ายบำนาญพิเศษให้ โดยเห็นว่าผู้ตายมิได้ถึงแก่กรรมเพราะเหตุปฏิบัติราชการในหน้าที่ หากแต่เกิดจากโรคภัยไข้เจ็บที่เกิดขึ้นตามธรรมดา ซึ่งแม้จะไม่ไปนิมนต์พระก็เกิดขึ้นได้ ฉะนั้น การตายของพันเอกขุนจรูญธรรมประกาศจึงไม่อยู่ในข่ายที่จะทำให้ทายาทได้รับบำนาญพิเศษ

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย กองพิเศษ) ได้ตรวจพิจารณาเรื่องนี้แล้ว ปัญหาที่จะต้องวินิจฉัยมีอยู่ว่า พันเอกขุนจรูญธรรมประกาศถึงแก่กรรมเพราะเหตุปฏิบัติราชการในหน้าที่อันจะทำให้ได้รับการพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือนให้เป็นพิเศษ และให้ทายาทได้รับบำนาญพิเศษหรือไม่ คณะกรรมการกฤษฎีกาเห็นว่า การถึงแก่กรรมของข้าราชการที่ทำให้ผู้ตายได้รับการพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือนให้เป็นพิเศษตามพระราชบัญญัติสงเคราะห์ข้าราชการผู้ได้รับอันตรายหรือการป่วยเจ็บเพราะเหตุปฏิบัติราชการ พ.ศ. ๒๔๙๔ และที่จะให้ทายาทได้รับบำนาญพิเศษตามพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๔๙๔ นั้น จะต้องปรากฏว่าผู้นั้นได้ถึงแก่กรรมเพราะเหตุปฏิบัติราชการในหน้าที่ ซึ่งหมายความว่า การปฏิบัติราชการในหน้าที่นั้นเป็นเหตุให้ผู้นั้นถึงแก่กรรมเช่นนั้น และการนี้จะต้องมีความสัมพันธ์ระหว่างการกระทำและผล กล่าวคือ ถ้าไม่มีการปฏิบัติราชการตามหน้าที่แล้วผลคือความตายเช่นนั้นจะไม่เกิดขึ้นเลย สำหรับกรณีพันเอกขุนจรูญธรรมประกาศนี้ ผู้ตายได้ถึงแก่กรรมด้วยเส้นโลหิตในสมองแตก แม้จะได้ตายในขณะที่ปฏิบัติหน้าที่ราชการก็จริง แต่ยังไม่ถือว่าผู้ตายถึงแก่

กรรมเพราะเหตุปฏิบัติราชการในหน้าที่ ทั้งนี้เพราะเหตุที่ทำให้ผู้ตายถึงแก่กรรมนั้นยังฟังได้ไม่เพียงพอว่าเกิดขึ้นเพราะผู้ตายปฏิบัติราชการในหน้าที่ ประกอบกับสภาพของงานและพฤติการณ์ในเรื่องนี้ก็ไม่อาจเห็นได้ว่าผู้ตายได้ถึงแก่กรรมเพราะเหตุปฏิบัติราชการในหน้าที่ อนึ่งเจตนารมณ์ของกฎหมายที่จะให้ผู้ตายได้รับการพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือนให้เป็นพิเศษ และให้ทายาทของผู้ตายได้รับบำนาญพิเศษในกรณีเช่นนี้ก็เป็นบำเหน็จความชอบแก่ข้าราชการที่ได้ปฏิบัติหน้าที่ราชการจนถึงแก่กรรม และความตายนั้นเกิดขึ้นเพราะเหตุที่ปฏิบัติราชการในหน้าที่นั้นจริง ๆ เพียงแต่ตายในขณะที่ปฏิบัติราชการในหน้าที่ยังไม่เป็นการเพียงพอที่จะถือว่าผู้นั้นได้ถึงแก่กรรมเพราะเหตุปฏิบัติราชการในหน้าที่ ด้วยเหตุผลดังกล่าวมานี้จึงเห็นว่าความตายของพันเอกขุนจรูญธรรมประกาศถือมิได้ว่าได้เกิดขึ้นเพราะเหตุปฏิบัติราชการในตำแหน่งหน้าที่

(ลงชื่อ) หยุต แสงอุทัย

(นายหยุต แสงอุทัย)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

กรกฎาคม ๒๕๐๑